

ZA PRAVDU A SPRAVEDLNOST

Křesťansko demokratické sdružení Střední a Východní Evropy
v Austrálii , Flat 5 , 159 Melrose St., North Melbourne, 3051.

Neperiodický bulletin České vydání Č.2 Únor 1988

PO SEDMDESÁTI LETECH

=====

Sedmdesát let již uplynulo od komunistické revoluce v Rusku. Během té doby se komunisté zmocnili Československa a celé řady evropských zemí, mnoha zemí afrických a asijských a Kuba a Nicaragua se také staly jejich obětí.

Jak je možné, že tak zvrhlý a bestialní systém se tak rozšířil, má stále mnoho stoupenců ve svobodném světě a je považován mnoha lidmi za osvoboditele od vykořisťování a za bojovníka za spravedlnost a rovnost ? Kdo má vinu na této situaci a kdo ke komunistickým úspěchům přispíval ? Byli to snad jen komunisté, anebo také nekomunisté a dokonce i tak zvaní "antikomunisté" ? Je třeba důkladné analýzy a správného hodnocení této situace, ale také důkladné revize dosavadní antikomunistické práce.

I

Proč se komunismus šíří ?

=====

" Vysvětlení je v okolnosti , že velmi málo lidí dovedlo prohlédnout pravou podstatu komunismu ; nesčetní lidé podléhají svůdným oslbným slibům. Pod rouškou, že běží toliko o zlepšení postavení pracujících tříd, o odstranění skutečných zlořádů, zaviněných liberálním hospodářstvím, a o spravedlivé rozdělení pozemských statků/cíle to nesporně plně oprávněné/ a agitačním využitím světové hospodářské krize podařilo se komunismu dostat do sféry svého vlivu také kruhy obyvatelstva, které zásadně zavrhuje každý materialismus a teror./15/

"Další důvod je propaganda opravdu dábelská, jaké snad svět nikdy neviděl. Propaganda řízená z jediného ústředí a velmi dovedně se přizpůsobující poměrům u různých národů"./kap.17/

"Třetí mohutnou pomocí pro rozšíření komunismu je opravdová vzpoura mlčení ve velké části světového katolického tisku. Převíme vzpoura, poněvadž jinak nelze si vysvětlit, že tisk, který se tak lačně shání i po malicherných každodenních příhodách, mohl tak dlouho mlčet o zločinech v Rusku, Mexiku a také z velké části ve Španělsku..."

"Na počátku se komunismus projevoval, jak byl, v celé své zlotřilosti, brzo však zpozoroval, že takovým způsobem si od sebe odpuzuje národy, a proto změnil taktiku a usiloval přilákat davы rozmanitými nástrahami, utajuje své vlastní plány za myšlenky, které samy o sobě jsou dobré a vábné".

"Tak na příklad vidouce všeobecnou touhu po míru, vůdcové komunismu předstírají, že jsou nejhorlivějšími stoupenci a šířiteli obec-

ného hnutí pro světový mír, ale současně štvou do občanské a třídní války, která prolévá řeky krve; a cítíce, že jejich mír je na velmi slabém základě, uchylují se k neobmezenému zbrojení... Rovněž se někdy stává, že nevzdávající se ani tečky svého programu, zvou katolíky, aby s nimi spolupracovali na poli tak zvaném humanitním a charitativním..." /kap.57/

"Komunismus je svou vnitřní podstatou zvrácený a nelze připustit, aby někdo, jemuž záleží na záchraně křesťanské a světské kultury, mu pomáhal v jakékoli věci. A kdyby někteří zbloudilci pracovali na vítězství komunismu ve svém státě, padnou mezi prvními jako oběti svého bludu". /kap.58/

Tyto citáty z encykliky Pia XI. Divini Redemptoris / O bezbožném komunismu/ z r.1937 jsou geniální analýzou a kritikou komunismu a jeho strategie a taktiky. Tento dokument je nyní stejně aktuální, jako byl v r. 1937. Papežové odsoudili komunismus mnohokrát, Pius IX. již r.1846, tedy ještě před vydáním Komunistického manifestu z r.1848 a před vydáním Marxova Kapitálu. Lev XIII. napsal ve své encyklice Quod apostolici muneris z r.1878, že komunismus je "zhoubný mor, který zasahuje morek lidské společnosti a vedl by ji do zkázy".

Lidstvo však tuto analýzu a kritiku komunismu z velké části ignorovalo, anebo ji nebralo vážně - a to často i mnozí katolíci - a důsledky pak byly katastrofální.

II

Velké selhání

Austrálský antikomunismus

Brzy po příjezdu do Austrálie asi v r.1952 začala skupina exulantů z Československa a z jiných zemí Střední a Východní Evropy spolupracovat s austrálskými antikomunisty. Tehdy se kladl důraz na boj proti komunismu v odborových organizacích. Před volbami odborové organizace železničářů, přístavních dělníků atd. jsme dostali seznamy členů, kteří pocházeli z evropských zemí. Naším úkolem bylo navštívit tyto členy a poradit jim, jak mají volit antikomunisticky. V těch letech neměli ještě přistěhovalci přehled o ideovém zaměření kandidátů, a proto taková kampaň byla užitečná. Uprchlíci ze zemí Střední a Východní Evropy byli antikomunisti a byli vděční za radu. Mnozí přistěhovalci z Itálie, Řecka, Malty a Macedonci se nezajímali o antikomunismus, ale chtěli vědět, jaký mají naši kandidáti program a co pro ně chtějí udělat.

Bylo nám jasné, že pouze negativně formulovaný antikomunismus nestačí a že je nutno nabízet také pozitivní program, a podával jsem po každých volbách hlášení organizátorům kampaň o našich zkušenostech. Upozorňování na nutnost pozitivního programu však bylo ignorováno a situace v odborových organizacích se zhoršila tak, že dnes mají komunisté v odborovém hnutí větší vliv než před třiceti pěti lety. Dnes ovládají komunisté dokonce i oblastní organizaci odborových hnutí na Pacifických ostrovech, která se jmenuje Pacific Trade Union Forum.

V letech padesátých pozvala austrálská antikomunistická organizace, která organizovala kampaň proti komunistům v odborovém hnutí, do Austrálie vietnamského exulanta, který žil v Paříži. Byl to Hoang Van Či, autor zajímavé knihy "Od kolonialismu ke komunismu", který v té knize vylíčil komunistická zvěrstva i jejich taktiku, ale také kritizoval nedostatky Západu a zdůrazňoval, že je třeba tvořit novou civilizaci, která by více odpovídala požadavkům plného rozvoje lid-

ské osobnosti i požadavkům technologického rozvoje.

Byl jsem zvědav na přednášku tohoto výborného muže, ale byl jsem zklamán. Zřejmě mu austrálští hostitelé a organizátoři přednášky dali rady, jak má a nemá mluvit, aby to odpovídalo austrálským "potřebám". A tak Hoang Van Ci mluvil o nutnosti disciplíny a obětavosti antikomunistických pracovníků, ale o tom, že je třeba tvůrčího pozitivního programu sociálních reforem jakožto součásti antikomunistické kampaně, se vůbec nezminil. Důležitá myšlenka jeho knihy byla tedy z přednášky vypuštěna, aby to vyhovovalo představám organizátorů neefektivních a sterilních metod vykušané antikomunistické práce. A tak někdo využil věhlasnosti autorovy ke svým cílům.

Brzy jsme získali také přímé zkušenosti s nekomunistickými odborovými organizacemi. Znáám jednu - a je jich jistě více - která měla pozoruhodné stanovy. Tato odborová organizace měla ve státě Viktorie mnoho tisíc členů, ale jen jednu místní organizaci pro ně. Členské schůze pro všech těch mnoho tisíc členů na rozloze 227.600 čtverečných kilometrů se konávaly v Melbourne v sále pro asi 200 lidí. Velké vzdálenosti znemožňovaly mnoha tisícům členů účast na takových "členských schůzích" a i těch melbournských členů přicházelo někdy 50, jindy 100 neb 150.

Tento systém odborové "demokracie" vyhovoval samozřejmě funkcionářům, kteří ovšem měli ještě další metody. Schůze začínaly v 8 hodin večer a musely končit v 10. Pro ty dvě hodiny byl program tak obratně připraven, že funkcionáři měli dlouhé referáty, a pak dotazy o tom, jak se má platit přesčasová práce a noční práce, vyplnily zbytek určeného času. Nějaká kritika vedení nebyla možná. Konaly se ovšem i schůze podnikové, ty však neměly právo nic rozhodovat. Návrhy na decentralizaci, to jest na vytvoření většího počtu místních organizací, byly vedením odmítnuty. Většina austrálských členů neměla stejné odvahy kritizovat funkcionáře, poněvadž si je nechtěla znepřátelit. Brzy by mohli mít takoví členové potíže v zaměstnání a mohli by potřebovat pomoci funkcionářů a jejich zásehů u vedení podniku.

Tak jsme si my, demokratičtí exulanti, nepředstavovali demokracii v odborovém hnutí ve svobodném světě. A bylo nám jasné, že tak se proti komunismu v odborových organizacích bojovat nedá.

Zkušenosti s politickou stranou nebyly lepší. Poněvadž austrálská strana práce se skládala z místních organizací a z přidružených odborových organizací, z nichž mnohé byly ovládány komunisty, došlo k roztržce a r. 1955 se vytvořila antikomunistická Demokratická strana práce. Mnoho exulantů se stalo členy této nové strany a při výkonném výboru strany se vytvořila tak zvaná Novoaustralanská rada. Spolupracovali jsme zejména s organizací mladých, organizovali jsme politickou výchovu, politickou knihovnu a čítárnu a měli jsme svého zástupce ve výkonném výboru strany.

Každý rok se konala státní konference strany za účasti několika set delegátů, z nichž poměrně hodně bylo exulantů. Všechny složky strany mohly předkládat návrhy k projednání a bylo jich každý rok asi dvě stě. Všechny návrhy byly vydány ve vkusné brožurce, kterou dostali všichni delegáti. Poněvadž nebylo možné projednávat všechny návrhy - a některé z nich byly často velmi podobné - proto zvláštní programový výbor vybíral ty, které považoval za nejlepší. Tento programový výbor však nebyl volen konferencí, ale byl jmenován výkonným výborem, a tak výkonný výbor rozhodoval o tom, co nejvyšší orgán strany smí projednávat. A konference neměla podle stanov právo změnit rozhodnutí programového výboru. Na takovou vnitrostranickou "demokracii" antikomunistické strany jsme nebyli zvyklí.

Hlavním bodem strategie této strany bylo získat tolik hlasů ve

volbách, aby je nemohla vyhrát Austrálská strana práce, čemuž se říkalo zablokování cesty. A tak se snilo o tom, že Austrálská strana práce přijde k rozumu a dohodne se s Demokratickou stranou práce na sjednocení bez spolupráce s komunisty. Takový program odštěpené strany mohl být dobrý jen pro dvě volební kampaně.

Poněvadž Demokratická strana práce neplánovala program, aby se mohla stát velkou stranou, a trvala na politice pouhého zablokování cesty, což byl program pro delší dobu neatraktivní, předložila po mnoha debatách Novoaustralanská rada státní konferenci návrh, podle kterého konference ukládá výkonnému výboru, aby připravil návrhy na plně rozvinutý program sociálních a hospodářských reforem. Návrh jsme odůvodnili tím, že jinak není možno získat více členů a stoupenců strany. Byli jsme potěšeni, když státní konference náš návrh odhlasovala jednomyslně, a mysleli jsme si, že se již podařilo přetvořit převážně negativně formulovaný antikomunismus na tvůrčí program v duchu pozitivního a konstruktivního antikomunismu, který sice stále kritizuje komunismus, ale nabízí také dobré alternativní řešení.

Po několika měsících jsme zjistili, že výkonný výbor se ani nepokouší plnit rozhodnutí státní konference, která je nejvyšším orgánem strany, a tak Novoaustralanská rada poslala výkonnému výboru několik dopisů, ve kterých se zdůrazňovalo, že rozhodnutí konference by se mělo plnit. Na základě tohoto našeho důrazu na dodržování zásad vnitrostranické demokracie rozhodl výkonný výbor, že se Novoaustralanská rada rozpouští. Téhož dne, kdy jsem se o tomto rozhodnutí dověděl, rezignoval jsem na všechny funkce a členství ve straně, poněvadž mi bylo jasné, že takovým způsobem se proti komunismu bojovat nedá a že v té straně vnitrostranická demokracie neexistuje. Strana na své omyly doplatila - a bylo jich více - a dnes je v troskách.

Dalším tragickým omylem neefektivního antikomunismu je přehnaný důraz na propagandu a na inzertní techniku, která prý je důležitější než plně rozvinutý program sociálních a hospodářských reforem. Několikrát jsem slyšel od představitelů Demokratické strany práce, že není třeba se starat o plně rozvinutí programu, ale více o shánění peněz na propagandu. Proto se také zanedbávalo politické školení členů a zapomínalo se na to, že ideově vyspělí členové mohou nejlépe propagovat stranu v osobním styku.

Je známo, že v mnoha zemích připravují volební kampaně pro větší strany odborné inzertní kanceláře, které tvrdí, že více voličů se řídí emocemi a vášněmi než rozumovými argumenty. Podle toho usměrňují "odborně" kampan tak, že se uplatňují praktiky inzertní techniky komerčního světa v politickém životě. Obel se stal důležitějším než zboží, vyžehlené kalhoty, krásná kravata a teatrální úsměv školených prodáváčů politických limonád a zmrzliny v národních barvách převládají nad rozumovým argumentem a mohou prý vyhrát volby. A tak herci na scénách politické povrchnosti a organizátoři představení Země úsměvů, ze které by se i Leharovi udělalo špatně, chtějí řešit politické problémy. A ve volební kampani se samozřejmě slibuje vše splnitelné i nesplnitelné.

Vzpomínám si na volební letáky asi tohoto druhu: "Náš kenidát je irského původu, má pět dětí a hraje výborně tenis a cricket a je členem Spolku na ochranu zvířat. Tak ho tedy volte!" O ochraně lidských práv a o politickém programu v tom letáku nebylo téměř nic. Takovému antikomunismu se museli komunisté chechtat.

Je-li pravda, že voliči se dají ovlivnit více emocemi a vášněmi než rozumovými argumenty, pak je podstata politiky, která má být rozumnou péčí o obecné dobro, ohrožena. Vláda lidu je nahrazena vládou manipulátorů emocí a vášní lidu, vládou technokratů a mistrů techniky

komerční propagandy. Politická výchova lidu je jediným východiskem.

Je nesporné, že politik má být tak realistický, že bere v úvahu nejen rozumové argumenty, ale také iracionální prvky v lidském chování, ale degradace politiky, která je vědou i uměním, na pouhou techniku teatrální vypočítavosti na jevištích povrchnosti a líbivosti, nemůže být naším programem. To není metoda úspěšného boje proti komunismu ani cesta k sociální spravedlnosti a k hospodářskému a kulturnímu rozvoji.

Bylo by užitečné a zajímavé, kdyby někdo mohl analyzovat své zkušenosti s antikomunismem v Americe a v Evropě.

Antikomunismus československého exilu

První exilová vlna po r. 1948 se konejšila sny, že nás Amerika osvobodí, dělala si iluze o západním antikomunismu a pustila se do horečné práce exilové, zejména ovšem do stranických bojů.

Celé období exilové práce by potřebovalo důkladného zpracování historického a důkladné analýzy politické a sociologické. Vše by se mělo studovat zejména z hlediska sociologických pojmů, jako je skupinová solidarita, motivace, racionalita aktivity, skupinová soudržnost, pojetí exilových rolí, konfliktů rolí a zejména posunu rolí, dále z hlediska skupinové dynamiky, společenské rovnováhy, a ne v poslední řadě z hlediska antikomunistické efektivity. Hodnocení prvků rozkladných a tvořivých a mnoho jiných hledisek by vyžadovalo spolupráce více lidí a sepsání delších studií. Zetím se zde spokojím s upozorněním na některá fakta a s jejich velmi základní a stručnou analýzou.

Narušení skupinové soudržnosti a ochromení pracovní dynamiky se objevilo velmi brzy po našem útěku. Osobní prestiž a stranická prestiž vedly brzy k exilovým konfliktům. Zájmy osoby a zájmy strany, nebo ideové skupiny, převládaly často nad zájmy exilu a porobené vlasti. Největší strana, která byla také nejlépe organizována, hlásala nestranickost pro jiné, ale snažila se ovládat všechny exilové spolky za každou cenu. Tato vládnoucí strana sehnala jednou za rok na valné hromady dostatečný počet ukázněných stoupenců, aby ovládla spolky. Princip koaliční spolupráce byl možný jen pod vedením a kontrolou té strany. Moje kritika byla několikrát umlčena na valných hromadách řevem bojovných partajníků.

Brzy došlo k roztržce v Radě svobodného Československa, kde horliví stoupenci jedné strany trvali na tom, že Petr Zenkl musí být trvale předsedou bez dalších voleb. Poněvadž taková "demokracie" byla pro mnohé členy nepřijatelná, odešli z organizace a vytvořili Výbor svobodného Československa. Penovačností jedné strany byla tedy exilová solidarita a skupinová soudržnost zničena, neboť mocenské boje se přenesly i do místních spolků. Pracovní motivace antikomunistické exilové spolupráce se změnila v motivaci mocenskou a stranickou a skupinový konflikt se stal trvalým jevem. Tím ovšem dynamika a efektivnost exilové práce velmi utrpěla.

Mnozí znechucení exulanti přestali chodit na schůze "národních sdružení" a klubů, a tak ti, kteří chtěli ovládat vše, ovládali jen trosky. Nastal jasný posun role, odklon od pracovního poslání exilového k práci společenské a zábavní.

Zahraniční ústav v Paříži vydal tajný oběžník pro své spolupracovníky, ve kterém byli vybízeni, aby "tajnými zednářskými metodami" infiltrovali a ovládali exilové organizace. Neviditelná moc je prý neporazitelná. Jejich časopis Tribuna napsal, že kdyby se snad někdo po pádu komunistického režimu pokoušel o navrácení zestátněných továren, pak bude muset počítat s tím, že ho závodní rada vynese za

bránu. Tak tedy exilová levice připravovala svůj program.

V r.1959 uspořádala konservatoř v Adelaide - známá svým zaměřením - Festival české hudby, na kterém řečnil i oficiální zástupce pražského režimu dr. Pavel Jekstein a jeho řeč měla politické zabarvení. Na téže festivalu měl Československý klub v Jižní Austrálii večer tanců a písní, což bylo uvedeno v oficiálním programu stejně jako vystoupení oficiálního zástupce pražského režimu. Austrálské noviny o tom všem přinášely své zprávy a články.

Když jsem takovou spoluprací na festivalu, na kterém dělal propagandu zástupce komunistického režimu, odsoudil, tak má kritika byla zesměšněna v Hlasu domova pod nadpisem "Bouře ve sklenici vody". Později tentýž Hlas domova uveřejnil článek pod nadpisem "Místo pro komunisty", čímž se myslelo místo pro exilové reformní komunisty v exilových organizacích, poněvadž prý jen oni pracují a nikdo jiný nic nedělá. Posun rolí a rozklad skupinové solidarity tedy pokračoval.

Dotázal jsem se Československého klubu v Brisbane, zdali je pravda, že změnili stanovy a vypustili z nich odstavec, že cílem spolku je také práce antikomunistická. Dostal jsem odpověď, ve které se oznamovalo, že "v době, kdy si bývalí nepřátelé podávají ruce, nemá smyslu mluvit o exulantství". Tehdy totiž prezident Nixon navštívil Moskvu a Peking. V dopise se dále vysvětlovalo, že klub opravdu změnil stanovy a vypustil z nich odstavec o práci antikomunistické. Nyní prý tam však mají ustanovení, že cílem spolku je práce kulturní, společenská, zábavní, rekreační a "jakákoli jiná, která je potřebná". A pod tu doložku "jakokoli jiná" se prý v případě potřeby dá zahrnout i práce antikomunistická.

Exilový pracovník v Sydney mi poslal dopis, ve kterém mne žádal, abych nekritizoval exilové reformní komunisty, ale abych čekal na to, jak se budou vyvíjet, a zatím, abych "držel hubu".

Někteří exulanti podlehli dokonce komunistické propagandě, podle které je prý antikomunismus jen "kopáním do komunistické plechovky". Pod trestem zesměšnění nemáme tedy být antikomunisty. Takoví exulanti nepochopili, že je třeba nejdříve obstát před hloupým zesměšňováním a pak v rozhovoru s posměváčkem dokázat, že on neví ani, o čem mluví, a že nemá ani základní znalosti o komunismu. To bylo ještě v době, kdy někteří antikomunisti snili o ministerských křeslech a dokonce slibovali svému věrnému druhovi místo ministerského tajemníka. To je jistě zajímavý případ motivace.

Představitelé Sokola v Melbourne a v Sydney hlásali, že jejich spolky jsou nepolitické a nerozlišovali přitom mezi stranictvím a političností exilové práce antikomunistické. Nepolitičnost politikých uprchlíků se považovala za jakýsi vyšší stupeň kultury. Vedoucí činitel Československé obce legionářské v Melbourne hlásal také nepolitičnost politických uprchlíků a mluvčí Československé obce legionářské v Sydney řekl, že "komunisté jsou úplní gentlemani", a kdo tomu nevěří, má navštívit Československý konzulát a tam se o tom přesvědčit. Proto se v Sydney vytvořilo Nezávislé sdružení bývalých československých vojáků, které dělá velmi záslužnou práci v duchu opravdu demokratického a antikomunistického. A i té exilové vlády potřebujeme a bude ještě více nutnou a užitečnou v blízké kritické době. Kdyby se nevytvořila opravdu antikomunistická exilová vláda, pak by hrozilo nebezpečí, že by se za vládu prohlásila Rada svobodného Československa, což bych považoval za národní tragedii.

Rozštěpily se bohužel i organizace bývalých politických vězňů v Evropě i v Americe. Rada svobodného Československa bohužel dosud neodvolala své staré oficiální rozhodnutí o neoficiální spolupráci s exilovými reformními komunisty. Tím Rada přispěla velice k rozbití solidarity našeho exilu a k velkému posunu rolí. Došlo to již tak da-

leko, že Hlasy Čechů a Slováků odmítly uveřejnit můj článek, ve kterém jsem kritizoval ty upravnice, kteří mají československý pas a kteří tedy podepsali prohlášení, že nebudou dělat nic proti zájmům socialistické republiky, tedy slíbili, že nebudou dělat nic proti komunismu. Redakce mi napsala, že velká část čtenářů patří k takovým upravněcům a že tedy uveřejnění mé kritiky není možné. Odpověděl jsem redakci, že za takových okolností nemohu považovat Hlasy Čechů a Slováků v Austrálii za exulantský časopis, proto končím jakoukoli spolupráci a takové noviny odebírat nebudu.

Vím dobře, že některé exulantské problémy jsou pro mnohé časopiše tabu a že nikdy neuveřejní kritiku určitých exilových záležitostí. Taková kritika se považuje za nenoblesní, za napadání a štvání. A tak se některé exilové kruhy považují zřejmě za nekritizovatelné, o demokracii však budou stále mluvit. Nedělní hlasatel v Chicagu měl odvahu uveřejnit některé kritické články a udržuje stále linii antikomunistickou. Značná část exilových časopisů a spolků nemá žádnou logickou koncepci o exilové práci, proto se jen přištipkaří.

Charta 77, která v minulém roce žádala, aby pražský režim dal všem exulantům amnestii, aby se tak mohli všichni vrátit beztrestně, nebo aspoň Československo navštívit, podala ve skutečnosti návrh na likvidaci antikomunistického exilu bez likvidace komunistického režimu v Praze. Tento nestoudný návrh však mnohým exilovým organizacím a časopisům nevadí a nebrání jim v tom, aby neprohlašovaly Chartu 77 za reprezentanta opozice lidu proti režimu.

Divadlo - i ochotnické divadlo - mělo v našich dějinách významnou roli národní a obrozenskou. I na tomto poli došlo bohužel k posunu rolí v exilu. Některí vědci a umělci hlásají zásadu, že věda a umění jsou záležitostmi nepolitické, zapominají však často na to, že i vědci a umělci jsou občané a mají své občanské povinnosti. Je jistě žádoucí, abychom měli té vědy a toho umění a kultury vůbec co nejvíce, vědci a umělci v exilu by však měli být vzory plnění exulantských povinností.

Je jistě správné říkat, že rodina má přednost, ale již logický výklad slova "přednost" nám říká jasně, že po tom, co má přednost, má něco následovat. Existuje bohužel sobectví osobní i rodinné. Je dále pochopitelné, že rodiče dětí, které v cizině zakotvily a uzavřely snatky, je zde nenechají a nebudou se vracet bez nich do vlasti po pádu komunismu. Zapomíná se ovšem na to, že za první světové války Češi a Slováci v Americe se také nechtěli vracet, ale podporovali plně odboj.

Otázka spolupráce se Slováky se také stala zbytečně příčinou ničení skupinové soudržnosti. Jistě nesmíme považovat Slováky za druhořadé občany a musíme s nimi spolupracovat. To však neznamená, že budeme spolupracovat s bývalými kolaboranty s nacisty a se separatisty, kteří chtějí republiku rozbit. Na Slovensku dnes separatismus neexistuje a určitě všichni Slováci v exilu nejsou separatisty ani bývalými kolaboranty s nacisty.

I v našem exilu se objevily snahy "zlepšit" naši exilovou práci zavedením komerčního propagandismu Země úsměvů. A šlo se dokonce tak daleko, že se řeklo těm, kteří tyto metody odmítají, aby raději všeho nechali. Dokonce se razila zásada, že když ně ten strojený emocionalismus komerčního propagandy, tak prý raději nic. A tak stoupenci takového pokroku opravdu již nic nedělali. Inu, bylo to pohodlnější.

Problém byl ovšem komplikován určitou nedůsledností, která spočívala v tom, že na otevřeném jevišti se praktikovala taktika Země úsměvů a za scénou se dělalo něco, co již Chaucer ve čtrnáctém století vysvětlil tak, že psal o usměvavém člověku s dykou pod pláštěm. /The Canterbury Tales, The Knight's Tale/.

Tento problém řešil úspěšně již Aristoteles ve čtvrtém století př. Kr.

Tento geniální muž napsal celou řadu knih filosofických, svou Politiku a také Rétoriku. Politiku považoval za vědu i za umění a rétoriku za umění správně přesvědčovat. V argumentaci se měl brát v úvahu celý člověk s jeho rozumem, vůlí, i s jeho emocemi a vášněmi, ale základem mělo být logické dokazování správnosti názorů a návrhů a logické vyvrácení názorů špatných. Stevělo se tedy na racionalitě a přihlíželo se přitom k emocím a vášním občanů, ovšem vždy v etickém rámci. Stevět však primárně na emocích a lůbivosti, znamená degradovat politiku, a tedy i exilovou antikomunistickou práci, na propagandistickou techniku manipulace. Touto průhlednou taktikou se ničí nejen politika, ale také lidské vztahy rozumové, a dokonce i zdravé vztahy citové teatrálním předstíráním. Dlouhodobě je to tedy politika destruktivní.

Zmínil jsem se jen o několika problémech a jsem si vědom toho, že jsem věnoval pozornost převážně negativním jevům. Dělal jsem to úmyslně, abych poukázal na slabiny světového i exilového antikomunismu, který bude nyní ještě více zmatený, ochromený a neefektivní v nové éře Gorbačovovy taktiky. Víím dobře, že v našem exilu je ještě zdravé jádro a určitý počet poctivých a obětavých pracovníků. Víím také, že práce vědecká a umělecká je důležitá a záslužná, a že je třeba i rekreace, sportu, tělocviku a zábavy. Pracovníci v těchto oborech by však neměli podporovat rozklad exilové antikomunistické soudržnosti a posun exilové role a neměli by tak oslabovat efektivnost antikomunistické práce zejména v době tak zmatené a kritické, jako je nyní.

III

Nová situace a nové úkoly

Gorbačovova politika "otevřenosti" a "přestavby", tedy program reformního komunismu, hlásaný tentokrát z Moskvy, je novou situací, která vyžaduje nového zaměření antikomunistické práce. Staré metody, které byly vždy neefektivní a které byly opravdu velkým selháním, jsou tragicky nedostatečnými pro tuto dobu. Zpackat to nyní, znamená zpackat všechno.

Nový reformní komunismus chce zlepšit hospodářskou situaci v komunistických zemích a snaží se maskou uvolnění a humanizace komunismu, kterému již nikdo za Železnou oponou nevěří, udělat komunismus atraktivnějším. A ne v poslední řadě jde o to, získat nejnovější západní technologické vymoženosti v tak zvané hospodářské spolupráci.

Nezapomínejme na to, že již Lenin zavedl v době bídy "novou hospodářskou politiku" a povolil menší soukromé podnikání. Nynější taktikou má být komunismus posílen a západní země mají být tak zmateny, že přestanou věřit v komunistické světové nebezpečí. Této komunistické taktice napomáhají někteří západní politici tím, že již hlásají, že Gorbačov neusiluje o světovou komunistickou revoluci. Jiní zase prohlašují, že budou Gorbačovovi důvěřovat tehdy, když stáhne sovětská vojska z Afghánistánu a přestane podporovat komunisty v Nikaragui. NIKDO VŠAK NEŽÁDÁ, ABY SOVĚTSKÉ ARMÁDY ODEŠLY Z ČESKOSLOVENSKA A OSTATNÍCH EVROPSKÝCH ZEMÍ a aby baltické národy dostaly samostatnost.

A co by se stalo, kdyby Gorbačov povolil Katolickou Církev na Ukrajině a kdyby pražský režim povolil vysvěcení nových biskupů, kteří by nebyli členy Církvi zakázané organizace Pacem in terris? Pamatuji si dobře, že jeden křesťanský exilový časopis velebil v r. 1968 Dubčeka a ani slovem se nezmiňoval o tom, že Dubček stále trvá na tom, že strana musí být vedoucí a rozhodující silou ve státě. Když jsem si dovolil takové velebení Dubčeka kritizovat, dostal jsem jako odpověď od redakce jen několik ironických poznámek. Budou snad nyní některé křesťanské

kruhy ještě více velebit Gorbačova, koketovat s marxismem a sympatizovat se sociální demokracií?

V této souvislosti se zmíním o pravoslavném Rusovi, který se jmenuje Igor Ogurtzov a který založil r.1964 ve městě, kterému se nyní říká Leningrad, Všeruskou křesťansko sociální unii, která měla 28 členů. Když sháněli v Polsku papežské sociální encykliky, tak jich byla velká část zatčena a Ogurtzov trpěl 7 let ve vězení, 8 let v koncentračním táboře a 5 let byl internován. Nyní je v exilu v Německu. Je známo, že polský kněz Jerzy Popiełuszko organizoval ve Varšavě kursy křesťanské sociální etiky pro dělníky a pak byl komunisty zavražděn r.1984. Víím také, že skupina pravoslavných Srbů studovala papežské sociální encykliky před druhou světovou válkou a během ní. V našem exilu však to koketování s marxismem v některých křesťanských kruzích nepřestává. Zatím-pokud vím-projevují zájem o křesťanskou sociální etiku Londýnské listy, prof.Fr.Pindák, redaktor Rozmluv, a naše skupina v Austrálii.

Je jisté, že Gorbačovova taktika má a bude mít slabiny, a těch je třeba využít bez jakéhokoli opěvování tohoto mistra reformního komunismu. Ano, jemu se to vše může vymknout z ruky.

Jestliže Západ usiluje jen o stabilitu a nebude pro naše osvobození riskovat válku, pak je třeba přeorientovat z velké části exilovou činnost na diskuzi a spolupráci s nekomunisty za Železnou oponou. Oni již dávno s marxismem nekoketují a hledají nové řešení. Ve svobodném světě však musíme stále poukazovat na klamnou taktiku reformního komunismu.

Již r.1964 vydalo Ústředí československých demokratických organizací v Austrálii z mého podnětu brožurku Pozitivní antikomunismus. Již tehdy jsme hlásali, že pouhá kritika komunismu nestačí a že je třeba nabízet návrhy na naprostou transformaci nespravedlivého řádu. Doporučovali jsme důslednou aplikaci zásady podpůrnosti v politické společnosti, obnovení soukromého vlastnictví a podnikání, systém zaměstnaneckých akcií a přeměnu kolektivního zemědělství na soukromé podnikání nového typu na základě scelování a uplatnění demokratické družstevní svépomoci. Obnovení svobodných řemesel a živností je také nutné.

Takové studijní a diskuzní návrhy měly stimulovat myšlení a činnost lidu v komunistických zemích a to mělo být pro ně silnou inspirací. Měl jsem možnost o těchto návrzích debatovat s celou řadou turistů, kteří přijeli z Československa na návštěvu do Austrálie a do některých zemí v Evropě. Téměř všichni se základními myšlenkami návrhů souhlasili, stejně jako s plánem na vytvoření středoevropské federace.

Na těchto nových úkolech pozitivního a konstruktivního antikomunismu po sedmdesáti letech selhání povrchního antikomunismu mohou zatím pracovat jen menší skupiny v exilu, a to především ve spolupráci s exulanty z ostatních zemí Střední a Východní Evropy. Nutnost takové spolupráce pochopil na příklad V.Vostřez, který založil v Kanadě Společnost východních evropských národů.

Nemám pochybností o tom, že se blíží ono obrácení Ruska, které předpověděla P.Maria ve Fatimě již r.1917. Bez mravní a náboženské obrody se však komunismus nezničí a typředpověděné tresty asi také přicházejí.

V této době, kdy si uvědomujeme dobře, že staré neefektivní metody nestačí, nesmíme také zapomínat na to, že každý z nás má jiné dary a že ty rozličné dary se mají doplňovat ve skupinové spolupráci. Nikoho tedy nebudeme vylučovat ze spolupráce jen proto, že není šitý podle našehoustru, který ostatně nemusí být ideální. Zdůrazňuji opět, že věřím, že nastává rozhodující doba a že nesmíme podlehnout pesimismu ani tehdy, když komunisté zmatou ještě více lidí a budou mít další úspěchy. My však k těm zmatkům přispívat nesmíme. A své názorové rozdíly budeme řešit argumenty a ne iracionálními metodami emocionálních kampaní.

Stanislav Hofírek